

Yurt dışında mukim ana firma tarafından ilave indirimler ve komisyonların alacak notu (credit note) ile gönderilmesi ve KDV'ye tabi olup olmadığı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.17.01-KDV.1-2338
Tarih	27.07.2012

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

MÜKELLEF HİZMETLERİ KATMA DEĞER VERGİSİ GRUP MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.17.01-KDV.1-2338

27/07/2012

Konu : Yurt dışında mukim ana firma tarafından ilave indirimler ve komisyonların alacak notu (credit note) ile gönderilmesi ve KDV'ye tabi olup olmadığı.

İlgide kayıtlı dilekçenizde, firmanızın takım tezgahları makina sanayii alanında yurt dışında faaliyette bulunan ana firmanın distribütörlüğünü yaptığı, ithal ettiği takım tezgahları ve yedek parçalarının yurt içinde pazarladığı ve servis hizmeti verdiği, aynı zamanda yurt dışında mukim ana firmanın Türkiye'de tekstil makinası satışına aracılık ettiği, yurt dışında mukim ana firma tarafından bu aracılık hizmeti nedeniyle yurt dışındaki firmaya olan borcun azaltılması amacıyla "alacak notu" düzenlendiği belirtilerek "alacak notu" nun katma değer vergisine tabi olup olmadığı sorulmaktadır.

I-GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1 inci maddesinin 2 nci fıkrasıyla, kurum kazancının gelir vergisinin konusuna giren gelir unsurlarından oluştuğu hüküm altına alınmış olup, anılan Kanun'un 6 ncı maddesi ile de kurumlar vergisinin mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safı kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı ve safı kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanunu'nun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, Gelir Vergisi Kanununun "Ticari Kazancın Tarifi" başlıklı 37 nci maddesinde; "Her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançlar ticari kazançtır" hükmü yer almış olup; aynı Kanun'un "Bilanço Esasında Ticari Kazancın Tespiti" başlıklı 38 inci maddesinde ise;

"Bilanço esasına göre ticari kazanç, teşebbüsdeki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müspet farktır. Bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce:

1. İşletmeye ilave olunan değerler bu farktan indirilir;
2. İşletmeden çekilen değerler ise farka ilave olunur.

Ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulur." hükmüne yer verilmiş, Gelir Vergisi Kanununun 40 inci maddesinde ise safi kazancın tespit edilmesinde indirilecek giderler sayılmıştır.

Ticari kazancın tespitinde iki temel ilke geçerlidir. Bunlar "dönemsellik" ve "tahakkuk esası" ilkeleridir. Tahakkuk esası ilkesinde, gelir veya giderin miktar ve mahiyet itibarıyla kesinleşmiş olması, yani geliri veya gideri doğuran işlemin tekemmül etmesinin yanı sıra, miktarının ve işlemde kaynaklanan alacağın veya borcun ödeme şartlarının da belirlenmiş olması gereklidir. Bu esas dikkate alındığında bir gelir unsurunun, özel bir düzenleme bulunmadığı sürece, mahiyet ve tutar itibarıyla kesinleştiği dönem kazancının tespitinde dikkate alınması gerekmektedir.

Bu itibarla; firmanızın, yurt dışında mukim ve % 76 oranında hissesine sahip olmak suretiyle iştirakçisi olan firmanın Türkiye'deki distribütörlük faaliyeti nedeniyle alacak notu (credit note) ile alacaklarına ilave indirim suretiyle yapacağı komisyon ödemelerinin öz sermayeyi artırıcı unsur olarak kurum kazancının tespitinde dikkate alınması gerekmektedir.

Ayrıca, firmanızın yurt dışındaki firmaya olan borçlarında yapılan indirimler, firmanız tarafından nakden veya hesaben yapılan bir ödeme olarak değerlendirilemeyeceğinden adı geçen mükellef tarafından tevkifat yapılması söz konusu olmadığı gibi yurt dışı firmanın mukimi olduğu devletin vergi mevzuatı ile bu devletle Türkiye Cumhuriyeti arasında akdedilmiş çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması bulunması halinde anlaşma hükümleri uyarınca hesaben ödeme yapan açısından tevkifat hususunun ayrıca değerlendirilmesi gerekeceği tabiidir.

Öte yandan, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 13 üncü maddesinin 1 inci fıkrasıyla; kurumların, ilişkili kişilerle emsallere uygunluk ilkesine aykırı olarak tespit ettikleri bedel veya fiyat üzerinden mal veya hizmet alım ya da satımında bulunmaları durumunda, kazancın tamamen veya kısmen transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü olarak dağıtılmış sayılacağı, alım, satım, imalat ve inşaat işlemleri, kiralama ve kiraya verme işlemleri, ödünç para alınması ve verilmesi, ikramiye, ücret ve benzeri ödemeleri gerektiren işlemlerin her hal ve şartta mal veya hizmet alım ya da satımı olarak değerlendirileceği hüküm altına alındığından, dilekçeye konu olayda bu madde hükmünün uygulanmasına ilişkin usul ve esasların yer aldığı diğer yasal düzenlemelerdeki açıklamaların da göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Bilindiği üzere, alacak ve borç notu "credit note - debit note" uluslararası ticaret yapan şirketlerce ticarete öngörülmecek şekilde ortaya çıkan maliyete ilişkin unsurları karşılıklı olarak dengelemek amacıyla kullanılan notlardır. Bu notlar, genellikle satıcı tarafından alıcıya ticari, lojistik, teknik talepler, fiyat düzeltmeleri, komisyon ve indirim gibi nedenlerle gönderilir.

Alacak notu "credit note" satılan mal veya hizmetin istenilen kalite standartlarına uygun olmaması sonucu ortaya çıkan indirimler ile fiyat farklılığı gibi nedenlerle alıcının satıcıdan alacaklı olduğunu göstermek amacıyla satıcı tarafından düzenlenen bir belgedir.

II-VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

Diğer taraftan, 213 Sayılı Vergi Usul Kanununun "İspat edici kâğıtlar" başlıklı 227 nci maddesinde; "Bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir." hükmü yer almaktadır.

Anılan hüküm gereğince tevsik edici belgeler Vergi Usul Kanunu'nun 229-242 nci maddelerinde tek tek sayılmak suretiyle belirtilmiştir. 229 uncu madde ile mal teslimi ve hizmet ifalarının "Fatura" ile belgelendirileceği hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, yurt dışında mukim ana firma tarafından, firmanızın Türkiye'de vermiş olduğu distribütörlük faaliyeti ile ilişkili yapılacak ilave indirimler ve komisyonlar tutarında yurt dışındaki satıcı firma adına fatura düzenlenmesi ve bu fatura ile birlikte fiyat indrimi ve komisyonlara yönelik gönderilen alacak dekontunun (credit note) zamanaşımı süresine bağlı olarak muhafaza edilmesi gerekmektedir.

III-KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

KDV Kanununun;

1/1 inci maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesindeki yapılan teslim ve hizmetlerin KDV ye tabi olduğu,

6 ncı maddesinde, işlemlerin Türkiye'de yapılmasının, malların teslim anında Türkiye'de bulunmasını, hizmetin Türkiye'de yapılmasını veya hizmetten Türkiye'de faydalanılmasını ifade ettiği hükme bağlanmıştır.

Buna göre, firmanızın yurt dışında mukim ana firmaya verdiği tekstil makinası satışına aracılık hizmeti, KDV Kanununun 1/1 ve 6 ncı maddelerine göre KDV ye tabi olacaktır. Hizmet bedelinin yurt dışındaki ana firmaya olan borcunuzun azaltılması için düzenlenen "alacak notu" ile ödenmesi bu uygulamayı değiştirmeyecektir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 16.09.2026